

SADRŽAJ

Napomena autorâ	19
---------------------------	----

UVOD

1. Pojam prava intelektualne svojine	21
2. Uloga tržišta u pravu intelektualne svojine	26
3. Pravo intelektualne svojine kao ograničenje slobode konkurencije	27
4. Intelektualna svojina kao predmet prometa	29
5. Podjela zaštićenih intelektualnih dobara na tvorevine, pseudotvorevine i oznake	30
5.1. Tvorevine	30
5.2. Pseudotvorevine	32
5.3. Oznake	32
5.4. Pravne posljedice podjele predmeta zaštite u pravu intelektualne svojine na tvorevine, pseudotvorevine i oznake	33
6. Pravna priroda zaštite koja je utemeljena pravom intelektualne svojine (isključiva subjektivna prava i pravno zaštićeni interes)	34
7. Sistematika izlaganja	36

Dio 1.

ISKLJUČIVA PRAVA INTELJEKTUALNE SVOJINE

1. glava

AUTORSKO PRAVO I SRODNA PRAVA	39
§1 Autorsko pravo	39
1. Opšte napomene	39
2. Predmet i obim zaštite	40
2.1. Autorsko djelo kao predmet zaštite	40
2.2. Obim zaštite autorskog djela	44
2.3. Podjela autorskih djela	46
2.4. Autorska djela koja su izuzeta iz autorskopravne zaštite	49
2.5. Neobjavljena, objavljena i izdata djela	49

3. Subjekt autorskog prava	
3.1. Autor i nosilac autorskog prava	
3.2. Koautori i koautorsko djelo	
3.2.1. Opšta pravila	
3.2.2. Koautorstvo na filmskom djelu	
3.3. Autori spojenih djela	
4. Nastanak autorskog prava	
5. Sadržina subjektivnog autorskog prava	
5.1. Subjektivno autorsko pravo u užem smislu	
5.1.1. Ličnopravna ovlašćenja	
5.1.2. Imovinskopravna ovlašćenja	
5.1.2.1. Ovlašćenja na korišćenje autorskog djela u tjelesnom obliku	
5.1.2.2. Ovlašćenja na korišćenje autorskog djela u bestjelesnom obliku	
5.2. Sadržina subjektivnog autorskog prava u širem smislu (tzv. ostala ovlašćenja)	
6. Ograničenja subjektivnog autorskog prava	
7. Trajanje subjektivnog autorskog prava	
§2 Srodna prava	
1. Opšte napomene	
2. Pravo interpretatora	
2.1. Interpretacija kao predmet zaštite	
2.2. Subjekt prava	
2.3. Sadržina prava	
2.3.1. Ličnopravna ovlašćenja	
2.3.2. Imovinskopravna ovlašćenja	
2.3.2.1. Isključiva imovinskopravna ovlašćenja	
2.3.2.2. Neisključiva imovinskopravna ovlašćenja	
2.4. Trajanje prava	
3. Pravo proizvođača fonograma	1
3.1. Fonogram kao predmet zaštite	1
3.2. Subjekt prava	1
3.3. Sadržina prava	1
3.3.1. Isključiva ovlašćenja	1
3.3.2. Neisključiva ovlašćenja	1
3.4. Trajanje prava	1
4. Pravo proizvođača videograma	1
4.1. Videogram kao predmet zaštite	1

4.2. Subjekt prava	103
4.3. Sadržina prava	104
4.3.1. Isključiva ovlašćenja	104
4.3.2. Neisključivo ovlašćenje	104
4.4. Trajanje prava	105
5. Pravo proizvođača emisije	105
5.1. Emisija kao predmet zaštite	105
5.2. Subjekt prava	105
5.3. Sadržina prava	106
5.3.1. Isključiva ovlašćenja	106
5.4. Trajanje zaštite	107
6. Pravo proizvođača baze podataka	107
6.1. Baza podataka kao predmet zaštite	107
6.2. Subjekt zaštite	108
6.3. Sadržina zaštite	108
6.4. Trajanje prava	109
7. Pravo prvog izdavača slobodnog djela	109
7.1. Predmet zaštite	109
7.2. Subjekt zaštite	109
7.3. Sadržina zaštite	109
7.4. Trajanje prava	110
8. Pravo izdavača štampanih izdanja na naknadu od prodaje tehničkih uredaja i sredstava koji su podobni za umnožavanje djela	110
8.1. Predmet zaštite	110
8.2. Subjekt zaštite	110
8.3. Sadržina zaštite	110
8.4. Trajanje prava	111
9. Pravo izdavača kritičkog i naučnog izdanja slobodnog djela	111
9.1. Predmet zaštite	111
9.2. Subjekt zaštite	111
9.3. Sadržina zaštite	111
9.4. Trajanje prava	111
10. Analogna primjena odredbi autorskog prava	111
11. PRAVO INDUSTRIJSKE SVOJINE	116
11.1. Patentno pravo	117
11.2. Dizajnske napomene	117
11.3. Trademark kao predmet zaštite	117

2.1. Pojam pronalaska	11
2.2. Pronalasci koji su izuzeti iz patentne zaštite	12
3. Uslovi za priznanje patenta	12
3.1. Novost pronalaska	12
3.2. Inventivni nivo pronalaska	12
3.3. Privredna primjenljivost pronalaska	12
4. Subjekt zaštite	12
5. Pronalazačko pravo – pravo na patentnu zaštitu	12
5.1. Opšte napomene	12
5.2. Sukob dva nezavisna pronalazača oko prava na patent	13
5.3. Građanskopravna zaštita pronalazačkog prava	13
5.3.1. Tužba za utvrđivanje svojstva pronalazača	13
5.3.2. Tužba za osporavanje prava na zaštitu	13
6. Specifičnosti postupka za priznanje patenta	13
6.1. Opšte napomene	13
6.2. Prijava patenta	13
6.3. Dovoljna opisanost pronalaska u prijavi	13
6.4. Jedinstvo pronalaska	13
6.5. Izdvojena prijava	14
6.6. Dopunska prijava	14
6.7. Pravo prvenstva	14
6.7.1. Pravo međunarodnog prvenstva	14
6.8. Objavljivanje pronalaska, suštinsko ispitivanje	14
6.9. Specifičnosti u postupku za priznanje konsenzualnog patenta (malog patenta, korisnog modela, patenta skraćenog roka trajanja)	14
7. Nastanak i trajanje patenta	14
8. Prestanak patenta	15
8.1. Prestanak sa dejstvom <i>ex nunc</i>	15
8.1.1. Istek roka trajanja	15
8.1.2. Odricanje	15
8.1.3. Neplaćanje taksi	15
8.1.4. Smrt, odn. prestanak nosioca prava	15
8.2. Prestanak sa dejstvom <i>ex tunc</i>	15
8.2.1. Poništaj	15
9. Obim zaštite	15
10. Sadržina patenta	15
10.1. Ovlašćenja na korišćenje zaštićenog proizvoda	15
10.2. Specifičnosti kod ovlašćenja na korišćenje zaštićenog postupka	15
10.3. Specifičnosti kod ovlašćenja na korišćenje zaštićene primjene	15

11. Ograničenja patenta	163
11.1. Iscrpljenje (konzumacija) prava	163
11.2. Korišćenje patentiranog pronalaska u lične nekomercijalne svrhe	164
11.3. Korišćenje patentiranog pronalaska u svrhe istraživanja	164
11.4. Korišćenje patentiranog pronalaska radi pripremanja lijeka na recept	165
11.5. Korišćenje patentiranog pronalaska na transportnim sredstvima u međunarodnom saobraćaju	165
11.6. Pravo ranijeg korisnika pronalaska	165
11.7. Prinudna licenca	166
11.8. Prinudna licenca u korist nosioca prava zaštite biljne sorte	168
11.9. Prinudna licenca u javnom interesu	169
11.10. Ograničenje patenta u vezi sa biološkim materijalom	170
12. Certifikat o dodatnoj zaštiti	170
§2 Pravo žiga	175
1. Opšte napomene	175
2. Oznaka kao predmet zaštite	175
2.1. Pojam oznake	175
2.2. Načelo specijalnosti	176
2.3. Funkcije oznake	176
3. Načini sticanja žiga	178
4. Uslovi zaštite	179
4.1. Najvažniji apsolutni uslovi	179
4.1.1. Distinktivnost oznake	179
4.1.2. Oznaka ne smije izazivati zabunu u prometu	181
4.1.3. Oznaka ne smije biti suprotna zakonu ili moralu	181
4.1.4. Oznaka ne smije sadržavati zvanične znakove kvaliteta	182
4.1.5. Oznaka ne smije sadržavati niti podražavati naziv ili obilježja države ili međunarodne organizacije	182
4.2. Najvažniji relativni uslovi	182
4.2.1. Oznaka ne smije biti istovjetna ili slična sa ranije zaštićenom oznakom drugog lica, za istu ili sličnu vrstu robe	182
4.2.2. Oznaka ne smije biti istovjetna ili slična sa ranije prijavljenom oznakom drugog lica, za istu ili sličnu vrstu robe	183
4.2.3. Oznaka ne smije biti istovjetna ili slična oznaci drugog lica, koja je nesumnjivo poznata učesnicima u prometu ali nije prijavljena niti registrovana kao žig	183
4.2.4. Oznaka ne smije biti istovjetna ili slična čuvenoj oznaci, bez obzira na vrstu robe	183

4.2.5. Oznaka ne smije vrijeđati pravo na lično ime poznatog lica ili lik bilo kojeg lica	184
4.2.6. Oznakom se ne smije povređivati autorsko pravo ili pravo industrijske svojine drugog lica	184
5. Subjekt zaštite	184
6. Pravo na zaštitu	186
7. Specifičnosti postupka za priznanje žiga	187
8. Nastanak i trajanje žiga	188
9. Prestanak žiga	189
9.1. Prestanak sa dejstvom <i>ex nunc</i>	189
9.1.1. Neplaćanje taksi	189
9.1.2. Odricanje	189
9.1.3. Smrt, odn. prestanak nosioca	189
9.1.4. Nekorišćenje	189
9.2. Prestanak sa dejstvom <i>ex tunc</i>	190
9.2.1. Poništaj	190
10. Sadržina zaštite	191
11. Ograničenja žiga	194
12. Obim zaštite	195
§3 Pravo zaštite oznake geografskog porijekla	201
1. Opšte napomene	201
2. Oznaka geografskog porijekla kao predmet zaštite	202
3. Uslovi zaštite	203
3.1. Oznaka ne smije biti suprotna zakonu ili moralu	203
3.2. Oznaka ne smije predstavljati naziv biljne sorte ili životinjske pasmine	204
3.3. Oznaka ne smije, svojim izgledom ili sadržajem, da stvori zabunu kod potrošača u pogledu prirode i karakteristika proizvoda	204
3.4. Oznaka, iako predstavlja tačan naziv zemlje, regiona ili užeg lokaliteta, ne smije stvarati zabunu da proizvod potiče iz druge države, regiona ili užeg lokaliteta	204
3.5. Oznaka, usljed duge upotrebe, ne smije biti generična, tj. uobičajena za označavanje vrste robe	205
3.6. Oznaka mora biti predmet važeće zaštite i koristiti se u državi porijekla	205
3.7. Uzročna veza između određenih kvalitativnih svojstava robe i geografskog lokaliteta sa kojeg ona potiče	205
4. Subjekt zaštite	206
5. Pravo na zaštitu	206

6. Specifičnosti postupka za sticanje prava zaštite oznake geografskog porijekla	207
7. Nastanak i trajanje prava zaštite oznake geografskog porijekla	209
8. Prestanak prava zaštite oznake geografskog porijekla	209
8.1. Prestanak registracije oznake geografskog porijekla	209
8.1.1. Prestanak <i>ex nunc</i>	209
8.1.2. Prestanak <i>ex tunc</i>	210
8.2. Prestanak svojstva ovlašćenog korisnika	210
8.2.1. Prestanak <i>ex nunc</i>	210
8.2.2. Prestanak <i>ex tunc</i>	210
9. Sadržina zaštite	211
10. Obim zaštite	212
§4 Pravo zaštite dizajna	214
1. Opšte napomene	214
2. Dizajn kao predmet zaštite	216
3. Uslovi zaštite	216
3.1. Novost dizajna	217
3.2. Individualnost dizajna	218
3.3. Ostali uslovi zaštite	218
4. Subjekt zaštite	218
5. Pravo na zaštitu	219
6. Specifičnosti postupka za priznanje prava zaštite dizajna	220
7. Nastanak i trajanje prava zaštite dizajna	221
8. Prestanak prava zaštite dizajna	221
8.1. Prestanak sa dejstvom <i>ex nunc</i>	221
8.2. Prestanak sa dejstvom <i>ex tunc</i>	221
9. Sadržina zaštite	221
10. Ograničenja prava	222
11. Obim zaštite	223
12. Odnos između prava zaštite dizajna i autorskog prava	223
§5 Pravo zaštite topografije integrisanog kola	226
1. Opšte napomene	226
2. Topografija integrisanog kola kao predmet zaštite	227
3. Uslovi zaštite	227
4. Subjekti zaštite – pravo na zaštitu	228
5. Specifičnosti postupka za priznanje prava zaštite topografije integrisanog kola	229
6. Nastanak i trajanje prava na zaštitu topografije integrisanog kola	230
7. Prestanak prava zaštite topografije integrisanog kola	230
7.1. Prestanak sa dejstvom <i>ex nunc</i>	230

3. Ugovori o prometu prava intelektualne svojine	251
3.1. Izvori i priroda pravnog regulisanja	251
3.2. Autorski ugovor	252
3.2.1. Pojam	252
3.2.2. Forma ugovora	252
3.2.3. Obaveza vršenja pribavljenih ovlašćenja	252
3.2.4. Obaveza plaćanja autorskog honorara	252
3.2.5. Tumačenje ugovora	252
3.2.6. Pravo na reviziju ugovornih odredbi o visini autorskog honorara	255
3.2.7. Pravo na raskid ugovora zbog promijenjenih shvatanja autora (pravo pokajanja)	257
3.2.8. Nedopušteni autorski ugovori	259
3.2.9. Imenovani i neimenovani autorski ugovori	260
3.2.9.1. Izdavački ugovor	260
3.2.9.2. Ugovor o filmskom djelu	266
3.2.9.2.1. Ugovor o filmskom djelu kao autorski ugovor	267
3.2.9.2.2. Ugovor o filmskom djelu kao ugovor o narudžbi	270
3.2.9.2.3. Ugovor o filmskom djelu kao ugovor o radu	271
3.2.9.3. Ugovor o narudžbini autorskog djela	272
3.3. Ugovor o licenci	274
3.3.1. Pojam	274
3.3.2. Forma	274
3.3.3. Predmet licence	274
3.3.4. Vrste licenci	275
3.3.5. Obaveze ugovornih strana	276
3.3.5.1. Obaveze davaoca licence	276
3.3.5.2. Obaveze sticaoca licence	278
3.3.6. Trajanje i prestanak ugovora	282
3.3.7. Zabrana ugovaranja određenih klauzula u ugovoru o licenci	282
1 Ex lege promet prava intelektualne svojine	283
4.1. Zaštita intelektualnih tvorevina nastalih izvršenjem ugovora o radu	283
4.1.1. Autorsko djelo stvoreno izvršenjem ugovora o radu	284
4.1.2. Pronalazak stvoren izvršenjem ugovora o radu	286
4.2 Ex lege promet imovinskih autorskopравnih ovlašćenja u slučaju anonimnih i pseudonimnih djela	287

§3 Organizacije za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava	291
1. Opšte napomene	291
2. Status, osnivanje, prestanak organizacije	292
3. Ugovori koje organizacija zaključuje	294
3.1. Ugovor između nosioca prava i organizacije	294
3.2. Ugovor između organizacije i korisnika	298
4. Državna kontrola rada organizacije	300
5. Međunarodna saradnja organizacija	301
4. glava	
SUDSKA I UPRAVNA ZAŠTITA ISKLJUČIVIH PRAVA INTELEKTUALNE SVOJINE	304
§1 Građanskopravna zaštita	304
1. Povreda prava	304
1.1. Opšti pojam	304
1.2. Posredna povreda prava	305
1.2.1. Posredna povreda autorskog i srodnih prava	306
1.2.2. Posredna povreda patenta	308
2. Tužilac i tuženi u sporu zbog povrede prava	310
3. Tužbeni zahtjevi	311
3.1. Zahtjev za utvrđenje postojanja povrede prava	311
3.2. Zahtjev za prestanak vršenja povrede prava	311
3.3. Zahtjev za uništenje ili preinačenje predmeta kojima je učinjena povreda prava, kao i alata i opreme kojima su ti predmeti proizvedeni	312
3.4. Zahtjev za objavljivanje presude o trošku tuženog	313
3.5. Zahtjev za pružanje informacije	314
3.6. Zahtjev za povraćaj neosnovano stečenog	314
3.7. Zahtjev za naknadu štete	315
3.7.1. Materijalna šteta	315
3.7.2. Nematerijalna šteta	317
4. Subjektivne pretpostavke odgovornosti za povredu prava	318
5. Zastarijevanje prava na tužbu	318
6. Privremena mjera i mjera za obezbjeđenje dokaza	319
7. Sudska nadležnost	320
§2 Kaznenopravna zaštita	321
§3 Upravnoppravna zaštita	321

Dio 2.

PRAVO SUZBIJANJA NELOJALNE KONKURENCIJE

1. glava

OSNOVNI POJMOVI	325
1. Mjesto u sistematizaciji	325
2. Pojam konkurencije	326
3. Pravna zaštita konkurencije	327
3.1. Pravo konkurencije (antimonopolski propisi)	327
3.2. Propisi o suzbijanju nelojalne konkurencije	328
4. Pojam nelojalne konkurencije	328
4.1. Opšte napomene	328
4.2. Elementi radnje nelojalne konkurencije	329
4.2.1. Radnja preduzeta u privrednom prometu	329
4.2.2. Povreda "dobrih poslovnih običaja"	331
4.3. Elementi koji su nebitni za postojanje radnje nelojalne konkurencije	333
4.3.1. Neposredan konkurentski odnos	333
4.3.2. Šteta ili opasnost od nanošenja štete	333
4.4. Osnovni tipovi radnji nelojalne konkurencije	334

2. glava

POSREDNA ZAŠTITA INTELEKTUALNE SVOJINE NA OSNOVU PROPISA O SUZBIJANJU NELOJALNE KONKURENCIJE	336
1. Opšte napomene	336
2. Korišćenje "tuđeg" intelektualnog dobra	336
3. Povreda dobrih poslovnih običaja	337
4. Radnje korišćenja tuđeg intelektualnog dobra, koje imaju obilježja nelojalne konkurencije	338
4.1. Imitacija tuđeg proizvoda, tuđe usluge ili tuđe reklame	338
4.2. Korišćenje tuđe oznake	342
4.2.1. Stvaranje zabune ili opasnosti zabune u prometu	344
4.2.1.1. Pravilo za rješavanje sukoba oznaka i njegove modifikacije	344
4.2.2. Razvodnjavanje tuđe oznake	347
5. Pravna priroda zaštite od nelojalne konkurencije	349
6. Da li u pravu suzbijanja nelojalne konkurencije ima prometa prava?	350
7. Građanskopravna zaštita od nelojalne konkurencije	350
7.1. Tužilac i tuženi u sporu zbog radnje nelojalne konkurencije	350
7.2. Tužbeni zahtjevi	351
7.3. Subjektivne pretpostavke odgovornosti za povredu prava	352
7.4. Zastarijevanje prava na tužbu	352

Dio 3.**POSLOVNA TAJNA (KNOW-HOW)**

1. Terminologija	355
2. Mjesto u sistematizaciji	355
3. Pojam i pravna priroda poslovne tajne	356
4. Odnos između poslovne tajne i predmeta zaštite isključivih prava intelektualne svojine	357
5. Da li je poslovna tajna premet prometa?	358
6. Sudska zaštita	358

Dio 4.**NAZIVI INTERNET DOMENA**

1. Opšte napomene	361
2. Pravna priroda i mjesto u sistematizaciji	363
3. Sporovi povodom registracije naziva internet domena	363

Dio 5.**MEĐUNARODNO PRAVO INTELEKTUALNE SVOJINE**

1. glava	
UVODNE NAPOMENE	367
1. Načelo teritorijalnosti	367
2. Nedostaci načela teritorijalnosti	368
2. glava	
MEĐUNARODNE KONVENCIJE	370
§1 Međunarodne konvencije kojima se garantuju	
nacionalni tretman stranaca i minimalna prava	371
1. Bernska konvencija o zaštiti književnih i umjetničkih djela (BK)	372
1.1. Opšte napomene	372
1.2. Zaštićena lica	373
1.3. Zemlja porijekla djela	374
1.4. Nacionalni tretman	375
1.5. Minimalna prava	377
2. Konvencija o zaštiti umjetnika izvođača, proizvođača fonograma i organizacija za radiodifuziju (Rimska konvencija – RK)	379
2.1. Opšte napomene	379
2.2. Pravo reproduktivnih umjetnika (pravo interpretatora)	380
2.2.1. Zaštićena lica	380
2.2.2. Zemlja porijekla interpretacije	380
2.2.3. Minimalna prava	381

2.3. Pravo proizvođača fonograma	382
2.3.1. Zaštićena lica	382
2.3.2. Zemlja porijekla fonograma	382
2.3.3. Minimalna prava	383
2.4. Pravo radiodifuznih organizacija	383
2.4.1. Zaštićena lica	383
2.4.2. Zemlja porijekla emisije	383
2.4.3. Minimalna prava	384
2.5. Ograničenja prava i rezerve	384
2.6. Posebni sporazumi	385
3. Pariška konvencija za zaštitu industrijske svojine (PK)	385
3.1. Opšte napomene	385
3.2. Zaštićena lica	385
3.3. Zemlja porijekla	385
3.4. Nacionalni tretman	386
3.5. Minimalna prava	386
3.6. Domašaj PK i mogućnost zaključivanja posebnih sporazuma	390
4. Ostale konvencije kojima se garantuju nacionalni tretman stranaca i minimalna prava	390
§2 Međunarodne konvencije čija funkcija je racionalizacija postupka međunarodne zaštite	392
1. Ugovor o saradnji u oblasti patenata (USP)	392
1.1. Opšte napomene	392
1.2. Lica na koja se USP odnosi	393
1.3. Postupak međunarodnog patentiranja	393
1.4. Prednosti međunarodnog patentiranja na osnovu USP	396
2. Konvencija o izdavanju evropskih patenata (KEP)	397
2.1. Opšte napomene	397
2.2. Lica na koja se KEP odnosi	397
2.3. Sadržaj Konvencije	397
2.3.1. Evropska patentna organizacija (EPO)	397
2.3.2. Materijalno evropsko patentno pravo	398
2.3.3. Postupak priznanja evropskog patenta	399
2.4. Odnos KEP i USP	400
2.5. Države na koje se proširuje dejstvo evropskog patenta	401
3. Ostale međunarodne konvencije čija funkcija je racionalizacija postupka međunarodne zaštite	401

**§3 Međunarodne konvencije čija funkcija je pravno-tehnička
racionalizacija postupka za sticanje prava 4**

3. glava

SPORAZUM O TRGOVINSKIM ASPEKTIMA PRAVA

INTELEKTUALNE SVOJINE (TRIPS) 2

1. Opšte napomene 4
2. Načela na kojima počiva TRIPS 4
3. Minimalna prava 4
4. Sprovođenje zaštite intelektualne svojine 4
5. Postupak sprečavanja i rješavanja sporova među državama članicama 4

4. glava

PRAVO EVROPSKE UNIJE 4

1. Uredba o komunitarnom žigu 4
 - 1.1. Postupak sticanja komunitarnog žiga 4
 - 1.2. Važenje i zaštita komunitarnog žiga 4
2. Uredba o komunitarnom dizajnu 4
 - 2.1. Pravo zaštite neregistrovanog komunitarnog dizajna 4
 - 2.2. Pravo zaštite registrovanog komunitarnog dizajna 4
3. Uredbe o unitarnom patentu 4
 - 3.1. Postupak sticanja unitarnog patenta 4
 - 3.2. Važenje i zaštita unitarnog patenta 4